

Az MKIK GVI 2017-re vonatkozó rövidtávú munkaerőpiaci prognózisának főbb eredményei

Az alábbi összefoglaló a magyar munkaerőpiac legnagyobb reprezentatív felmérés-sorozatának legújabb eredményeit tartalmazza. A vizsgálat során 6835 cég vezetőjének a foglalkoztatásra, a cég üzleti helyzetére, valamint a cég jövőre vonatkozó kilátásaira vonatkozó válaszait rögzítettük és elemezzük. A munkaerőpiac rövid távon várható folyamatainak felmérésére irányuló vizsgálat sorozat története a rendszerváltást követő évekre nyúlik vissza. A vizsgálat sorozat legújabb állomásaként 2016. szeptember 7-e és október 14-e között kilencedik alkalommal került sor a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) és az MKIK Gazdaság- és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) együttműködésében a versenyszektor rövid távú gazdasági kilátásait előrejelző, és munkaerőpiaci döntéseit felmérő vállalati empirikus felmérésre.

Az adatfelvétel

Az adatfelvétel során a megyei kormányhivatalok és az MKIK GVI munkatársai 6835 cég vezetőjét kérdezték meg a munkaerő iránti jelenlegi és várható

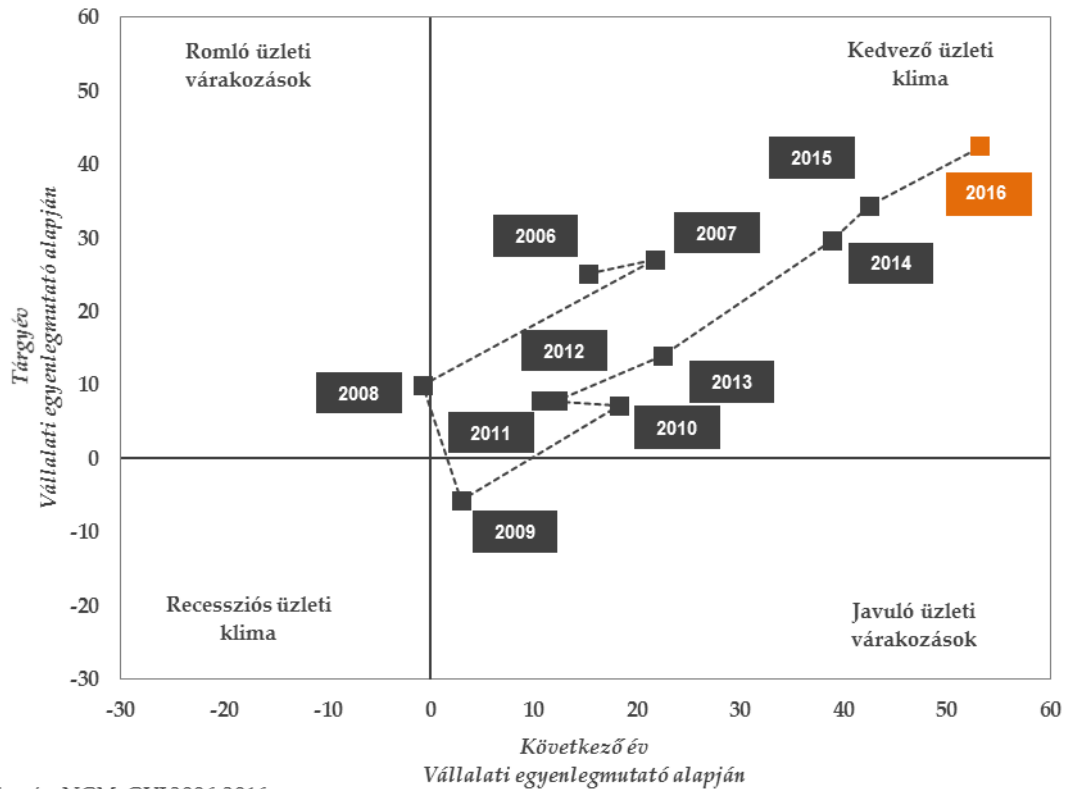
keresletükről. Az eredmények reprezentatívnak tekinthetők a vállalatok földrajzi elhelyezkedése és gazdasági águk együttes eloszlása és ezen belül létszámuk szerint.

Üzleti helyzet

A 2017-re vonatkozó rövidtávú munkaerőpiaci előrejelzés szerint a vállalatok szubjektív üzleti helyzet-értékelése a tavaly bekövetkezett pozitív elmozdulást követően tovább javult. Az általános üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 44 pont – azaz 44 százalékpontos többségben vannak azok a vállalatok, amelyek inkább kedvezően ítélik meg üzleti helyzetüket, azokkal szemben, akik kedvezőtlenül. A 2017-re vonatkozó üzleti várakozások optimistábbak, mint az elmúlt években bármikor – a jövőbeli üzleti helyzetet kifejező egyenlegmutató értéke 54 pont. Az optimizmus visszavezethető az egyéb gazdasági szolgáltatást nyújtó, az

idegenforgalom és a vendéglátás, a pénzügyi tevékenységek és a kereskedelem területén tevékenykedő, illetve a külföldi tulajdonban álló, és az exportáló vállalatok várakozásaira.

1. ábra: A jelenlegi és jövőbeli általános üzleti helyzet szubjektív megítélése, 2006-2016

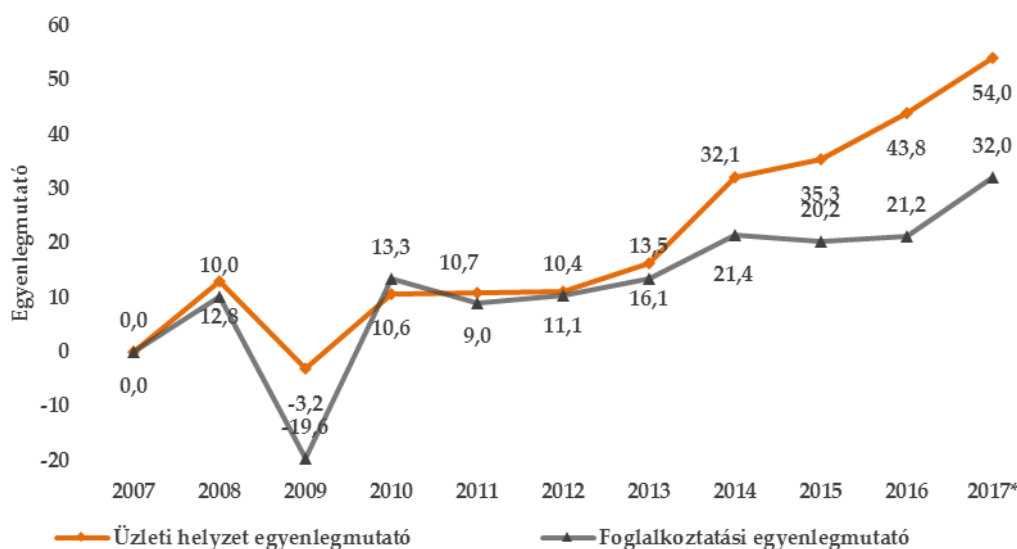

Forrás: NGM, GVI2006-2016

Létszámváltozás a versenyszférában

Az idei Rövidtávú Munkaerőpiaci Előrejelzés szerint 2016-ban 21 százalékponttal több vállalat bővítette létszámát, mint amennyi csökkentette – ugyanez az arány 2015-ben 20 százalékpont volt. A 2017-es évre a vállalati egyenlegmutató 32 pontos értéket vesz fel – tehát 32 százalékpontos többségen vannak létszám bővítést tervező vállalatok a létszámleépítőkkel szemben. Ezzel együtt meg kell említeni, hogy a foglalkoztatásra vonatkozó javuló tendenciák kevésbé bizonyulnak erősnek, mint ami az üzleti helyzet javulásánál megfigyelhető.

2. ábra: Az üzleti helyzetet és foglalkoztatást leíró vállalati egyenlegmutatók alakulása, 2007-2017

Egyenlegmutató: Az ábrán látható értékek százaskálára vetített egyenlegmutatók. Az egyenlegmutató minden esetben a pozitív és a negatív helyzetértékelés adó vállalatok arányának különbsége. Így a mutató -100 és $+100$ közötti értékeket vehet fel. -100 -at akkor, ha minden cég negatívan és $+100$ -at akkor, ha minden cég pozitívan ítéli meg a helyzetét.

*a 2017. évi értékek a vállalati várakozásokon alapulnak

Forrás: NGM, GVI 2007-2016

Az adatfelvétel nyers adatai szerint, ha a vállalatok terveit, szándékait összegezzük, akkor 2017-re a foglalkoztatás 2,2 százalékpontos növekedését kapjuk. A foglalkoztatás reális becsléséhez azonban szükséges figyelembe vennünk azt is, hogy a korábbi vállalati tervek mellett hogyan alakult a megkérdezett vállalatok körében a múltban a tényleges munkakereslet. Egy ilyen hatással korrigálva, a becslési modellt adaptívvá téve, a foglalkoztatás mindössze 0,1 százalékpontos növekedése, illetve stagnálása valószínűsíthető 2017-ben. A korrigált becslés szerint a kereskedelemben 6,1 százalékponttal, az építőiparban 3,1 százalékponttal, a mezőgazdaságban pedig 4,2 százalékponttal csökkenhet az alkalmazásban állók száma. Ezzel szemben a gazdasági szolgáltatások területén 3,7 százalékpontos, az iparvállalatok körében pedig 1 százalékpontos növekedést

prognosztizálunk. Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy az ipar területén a legkedvezőbbek a nyers vállalati várakozások, továbbá azt is, hogy a nyers vállalati várakozások a mezőgazdaságon kívül minden ágazatban létszám bővítésre utalnak. A 2017-re vonatkozó korrigált előrejelzésünk szerint a döntően exportra dolgozó vállalati körben 1,5 százalékpontos foglalkoztatásbővülést valószínűsítünk.

Gazdasági előrejelzések 2017-re

A magyar gazdaságra erősen hat az Európai Unió többi országának gazdasága, ezért a magyar adatok mellett nagyon fontos az Unióra vonatkozó prognózisok áttekintése is. Az alábbi összefoglalóban az Európai Bizottságnak és egyes gazdaságkutató intézeteknek az Európai Unióra, illetve az euróövezetre vonatkozó előrejelzését közöljük, majd áttérünk a Magyarországra vonatkozó prognózisokra. A gazdaságkutatók úgy látják, hogy a globális gazdasági fellendülés pozitív hatásait az EU és az eurózóna 2016-ban és 2017-ben fogja megérezni. A Brexit negatív hatása rövid távon egyelőre nem látszik sem a várakozásokban, sem a gazdasági szereplők reakcióiban. A magyar gazdasági növekedés fő hajtóereje 2016-ban a lakossági fogyasztás volt, mely részben ellensúlyozza a beruházások drámai visszaesését. Az Európai Bizottság a 2016-os magyar GDP-adatot 2,1 százalékosra becsüli, mely 2017-ben 2,5 százalékosra nőhet. A Kopint-Tárki konjunktúrajelentése felfelé módosította növekedési előrejelzését, mely szerint a magyar gazdaság idei, 2,2 százalékos körüli növekedését 2017-ben 3,2 százalékos bővülés követheti.

Az Európai Unió gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések

Az Európai Bizottság 2016. őszi gazdasági előrejelzése¹ szerint az Európai Unió és az euróövezet gazdaságának növekedését továbbra is elősegíti néhány kedvező feltétel, mint például az olajárak, az euróárfolyam és a finanszírozási költségek alakulása, melyek fellendítik az exportot és a lakossági fogyasztást. A gazdasági növekedés elég erős volt az utóbbi években ahhoz, hogy jelentősen csökkenjen a munkanélküliség, a beruházásokat azonban egyes tagállamokban visszaveti a gazdasági és politikai bizonytalanság, holott a fellendülés stabilizálásához a beruházások növekedése is elengedhetetlen lenne.

Az euróövezet GDP-növekedése a 2015-ös 1,6 százalékról 2016-ban várhatóan enyhén gyorsulni fog (1,7 százalékra, az egész EU-ban 1,9 százalékra), mely kissé alacsonyabb, mint az előző prognózisban előrejelzett érték. A szakértők úgy látják, hogy a globális gazdasági fellendülés pozitív hatásait az eurózóna gazdaságai 2016-ban és 2017-ben fogják megérezni. Az egyes tagállamokban végbevitt strukturális reformok is javítani fogják a növekedési adatokat. A fogyasztás és a beruházások várható fellendülése, valamint az enyhülő finanszírozási feltételek 2017-ben 1,9 százalékos növekedést tesznek valószínűvé az eurózónában és 2 százalékosat az EU-ban.

A mérsékelt ütemű gazdasági növekedés hatására az euróövezet munkaerőpiaci helyzete is javult, és a foglalkoztatási ráta növekedési üteme enyhén felgyorsult, 2015-ben így már 1,1 százalékos volt. A kutatók a gazdasági aktivitás növekedése, a javuló

¹ Forrás:

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2016_winter/overview_en.pdf

üzleti bizalom és a magasabb tőkefelhalmozás következtében 2016-ra és 2017-re is hasonló ütemet várnak. A rugalmasabb munkaerőpiac és a kismértékű béremelés szintén elősegíti a foglalkoztatottság növekedését. A munkanélküliségi ráták várhatóan tovább ereszkednek, de kisebb ütemben, mint az elmúlt évben. Az előrejelzés szerint a munkanélküliség a 2015-ös 11 százalékról 2016-ban 10,5 százalékra (az egész EU-ban 9 százalékra), 2017-ben pedig 10,2 százalékra (az egész EU-ban 8,7 százalékra) fog mérséklődni az euróövezetben, mely majdnem minden tagállamban érzékelhető lesz, de a leginkább a munkaerőpiaci reformokat végrehajtókban (Spanyolország, Portugália, Ciprus, Írország).

Az euróövezetben az előrejelzés időszakában az infláció a 2015-ös 0 százalékról várhatóan növekedni fog: 2016-ban 0,5 százalékos lesz, 2017-re pedig eléri az 1,5 százalékot. (Az egész EU-ban a megfelelő adatok: 0,5, illetve 1,6 százalék.)

Az államháztartási hiány csökkenése folytatódik, de várhatóan az eddigieknél némileg alacsonyabb ütemben. Az előrejelzés szerint az államháztartási hiány 2015-ben a GDP 2,2 százaléka volt az euróövezetben, ez pedig 2016-ra 1,9 százalékra, 2017-re pedig 1,6 százalékra esik vissza (az egész EU-ban rendre 2,2 százalék, illetve 1,8 százalék), míg a GDP-arányos adósságráta 91,3 százalék lesz 2017-ben.

Az OECD rontotta az euróövezet növekedésére vonatkozó előrejelzését. 2016 nyarán² még 1,7

² Forrás: [http://www.oecd.org/eco/outlook/Pages%20from%](http://www.oecd.org/eco/outlook/Pages%20from%20)

százalékos növekedést prognosztizáltak 2016-ra és 1,8 százalékosat 2017-re. Az őszi előrejelzés³ már csak 1,5 (2016), illetve 1,4 százalékos (2017) növekedést vár az euróövezet gazdaságára, emellett a globális gazdasági lassulás veszélyeire is felhívja a figyelmet.

A Nemzetközi Valutaalap (IMF) az eurózónában 2016-ra 1,6 százalékos, 2017-re pedig 1,4 százalékos növekedésre számít.⁴

A Conference Board előrejelzése szerint⁵ az euróövezet 2016-ban 1,5 százalékos, 2017-ben pedig 1,4 százalékos növekedést ér el.

A JP Morgan londoni elemzőcég szakértői 2016-ra vonatkozóan 1,5 százalékos, 2017-re pedig 1,25 százalékos GDP-növekedést várnak az eurózónában.⁶

A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet 2016. téli konjunktúrajelentésében⁷ kissé felfelé módosította növekedési előrejelzését az őszi prognózis⁸ óta. Az előrejelzés szerint a

[20OECD-Economic-Outlook-June-2016-summary-of-projections-2.pdf](http://www.oecd.org/economy/oececonomic-outlook-june-2016-summary-of-projections-2.pdf)

³ Forrás: <http://www.oecd.org/economy/oececonomic-outlook-june-2016-summary-of-projections-2.pdf>

⁴ Forrás: <https://www.imf.org/external/pubs/ft/weo/2016/update/02/pdf/0716.pdf>

⁵ Forrás: <https://www.conference-board.org/data/globaloutlook/>

⁶ Forrás: <https://am.jpmorgan.com/gi/getdoc/1383387336117>

⁷ Forrás: http://www.kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2016/12/Konjunkt%C3%BArajelen%C3%A9s_sajt%C3%B3t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3_2016.4.pdf

⁸ Forrás: <http://www.kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2016/09/Konjunkt%C3%BArajelen%C3%A9s-sajt%C3%B3anyag-2016.3-1.pdf>

Brexit negatív hatása rövid távon nem látszik sem a várakozásokban, sem a gazdasági szereplők reakcióiban. A jelenlegi információk alapján az intézet az euróövezetben 2016-ra 1,7 százalékos GDP-bővülésre számít (összel 1,6 százalékot jeleztek előre), ami 2017-ben 1,3 százalékra (az őszi prognózisban 1,2 százalék) mérséklődhet. Az EU-28 esetében a Kopint-Tárki 2016-ra 1,8 százalékra számít (összel 1,7 százalék volt a megfelelő adat), 2017-re pedig az ősszel előre jelzett 1,3 százalékos növekedést 1,4 százalékosra korrigálták.

Magyarország gazdasági helyzetére vonatkozó előrejelzések

Az Európai Bizottság 2016. őszi gazdasági előrejelzése⁹ szerint a magyar gazdasági növekedés fő hajtóereje 2016-ban a lakossági fogyasztás volt a személyjövedelemadó-csökkenés következtében. A 2016-os GDP-adatot 2,1 százalékosra becsülik, mely 2017-ben 2,5 százalékosra nőhet. A prognózis a munkanélküliség további csökkenésére és enyhén növekvő inflációra (2016-ban 1,7 százalék) számít. A költségvetési hiányt – a hivatalos célt túlteljesítve – 2 százalékosra becsülik 2016-ra.

Az OECD előrejelzése¹⁰ szerint a magyar gazdasági növekedés 2016-ban lassulhat (1,6 százalék) az EU strukturális alapok új ciklusának kezdete miatt, de 2017-re gyorsulást (3,1 százalék) várnak. A lakossági fogyasztás a prognózis szerint stabilan

⁹ Forrás:

http://ec.europa.eu/economy_finance/eu/forecasts/2016_winter/hu_en.pdf

¹⁰ Forrás: http://www.keepeek.com/Digital-Asset-Management/oecd/economics/oecd-economic-outlook-volume-2016-issue-1/hungary_eco_outlook-v2016-1-21-en#page1

növekedni fog, a foglalkoztatás pedig – részben a közmunkaprogram miatt – tovább bővül.

Az IMF legfrissebb regionális elemzése¹¹ szerint Magyarországon 2016-ban 2 százalékkal nő a bruttó hazai termék, ami 2017-ben 2,5 százalékra gyorsulhat. Ez elmarad a kelet-közép-európai régiós átlagtól (2016-ban 2,8, 2017-ben 3 százalék) és régióink többi országának adatai között is a legalacsonyabb bővülési ütem.

A Standard & Poor's nemzetközi hitelminősítő intézet 2016 szeptemberében felminősítette Magyarországot, azaz visszaemelte a befektetésre ajánlott kategóriába. A döntést elsősorban a javuló költségvetési, külső sérülékenységi és növekedési kilátásokkal indokolták. 2016 és 2019 között átlagosan 2 százalékos növekedésre számítanak, miközben hangsúlyozzák, hogy az államadósság-ráta és a bruttó külső finanszírozási igény csökken.¹² Novemberben a Moody's hitelminősítő is visszaemelte a befektetésre ajánlott kategóriába a magyar adósságot, így mindhárom nagy hitelminősítőnél kikerültünk a bővli kategóriából.¹³ A lépés mögött három fő tényező áll: a csökkenő adósságráta, a strukturális lépések, melyek segítenek elérni a 2-2,5 százalékos növekedést

¹¹ Forrás:

<http://www.imf.org/external/pubs/ft/reo/2016/eur/eng/pdf/rei1116.pdf>

¹² Forrás:

http://www.portfolio.hu/gazdasag/felminositette_a_z_sp_magyarorszagot.237484.html

¹³ Forrás:

http://www.portfolio.hu/gazdasag/mostantol_senk_i_nem_foghatja_ra_magyarorszagra_hogy_bovli_le_nne.239691.html

a következő években is, valamint a külső sérülékenység jelentős csökkenése.

A Conference Board előrejelzése szerint¹⁴ a magyar GDP növekedése 2016-ban 1,7, 2017-ben pedig 1,5 százalékos lesz.

A Pénzügykutató Zrt. prognózisa¹⁵ szerint az idei évet ellentmondásos folyamatok jellemzik. A beruházások drámai visszaesését részben ellensúlyozza a fogyasztás bővülése, így az idén is 2 százalékos meghaladó gazdasági növekedés várható. Az egyensúlyi mutatók is kedvezőek: jelentősen emelkedett a külkereskedelmi és a fizetésimérleg-többlet, csökkent a költségvetési hiány és az államadósság-ráta, alacsony maradt az infláció. 2016-ban így az előrejelzés szerint a GDP 2,2 százalékkal bővülhet, 2017-re pedig 3 százalékos növekedést prognosztizálnak. Mindemellett a kutatók azt is jelezték, hogy Magyarország számára komoly problémát jelenthet az uniós forrásoktól való függőség.

A Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet 2016. téli konjunktúrajelentése¹⁶ felfelé módosította növekedési előrejelzését, mely szerint a magyar gazdaság idei, 2,2 százalékos körüli növekedését 2017-ben 3,2 százalékos (az őszi prognózisban¹⁷ 2,7 százalékos) bővülés követheti. Az ipar növekedési üteme a

harmadik negyedévben 1 százalék alá került, az év egészére 4 százalékos növekedést vár az intézet. A beruházások drasztikus visszaesése (a harmadik negyedévben a költségvetési szektorban 57 százalék, a teljes gazdaságban 8 százalék) nagymértékben az EU-források kifutásának átmeneti hatása, így az intézet 2016-ra erőteljes, 10 százalék körüli csökkenést prognosztizál. Idén a külkereskedelmi mérleg többlete jelentősen nőtt, a kutatók szerint 2016-ban az éves exporttöbblet valószínűsíthetően meghaladja a 9 milliárd forintot. A költségvetési hiányt tekintve a kutatók 1-1,5 százalékos deficitet várnak, a 2017-es hiányt pedig 2,4 százalékra becslik. Az államadóssággal kapcsolatban a mérséklődés folytatódására számítanak, az adósságot a GDP arányában 2016-ra 74,3, 2017-re pedig 73,5 százalékra prognosztizálják.

A GKI Gazdaságkutató Zrt. előrejelzése¹⁸ szerint a magyar GDP 2016-ban 2 százalékkal, 2017-ben pedig 2,7 százalékkal fog bővülni. Az ipari termelést tekintve 2016-ban 2, 2017-ben 3,5 százalékos növekedést várnak. A prognózis szerint a beruházások 2016-ban 10 százalékkal esnek vissza, 2017-ben azonban 5 százalékos bővülés várható.

¹⁴ Forrás: <https://www.conference-board.org/data/globaloutlook/>

¹⁵ Forrás: http://penzugykutato.hu/sites/default/files/Penzugy_kutato_Prognozis_2016%20okt_Sajtotaj.pdf

¹⁶ Forrás: http://www.kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2016/12/Konjunkt%C3%BArajelent%C3%A9s_sajt%C3%B3t%C3%A1j%C3%A9koztat%C3%B3_2016.4.pdf

¹⁷ Forrás: <http://www.kopint-tarki.hu/wp-content/uploads/2016/09/Konjunkt%C3%BArajelent%C3%A9s-sajt%C3%B3anyag-2016.3-1.pdf>

¹⁸ Forrás: <http://www.gki.hu/language/hu/2016/05/29/lassulo-novekedes-gyorsulo-fogyasztas/>

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal

		Vonatkozósi időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
Németország	Munkanélküliségi ráta	(Jan)	5,9%	6,0%	6,0%
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Jan)	56,5	55,4	55,6
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(Jan)	109,8	111,3	111,0
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(Jan)	104		105
USA	Munkanélküliségi ráta	(Jan)	4,8%	4,7%	4,7%
	CB fogyasztói bizalmi index	(Jan)	111,8	113,0	113,3
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Jan)	55,1	54,5	54,3
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Jan)	51,3	51,2	51,4

¹ <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Survey-Results/Business-Climate/>

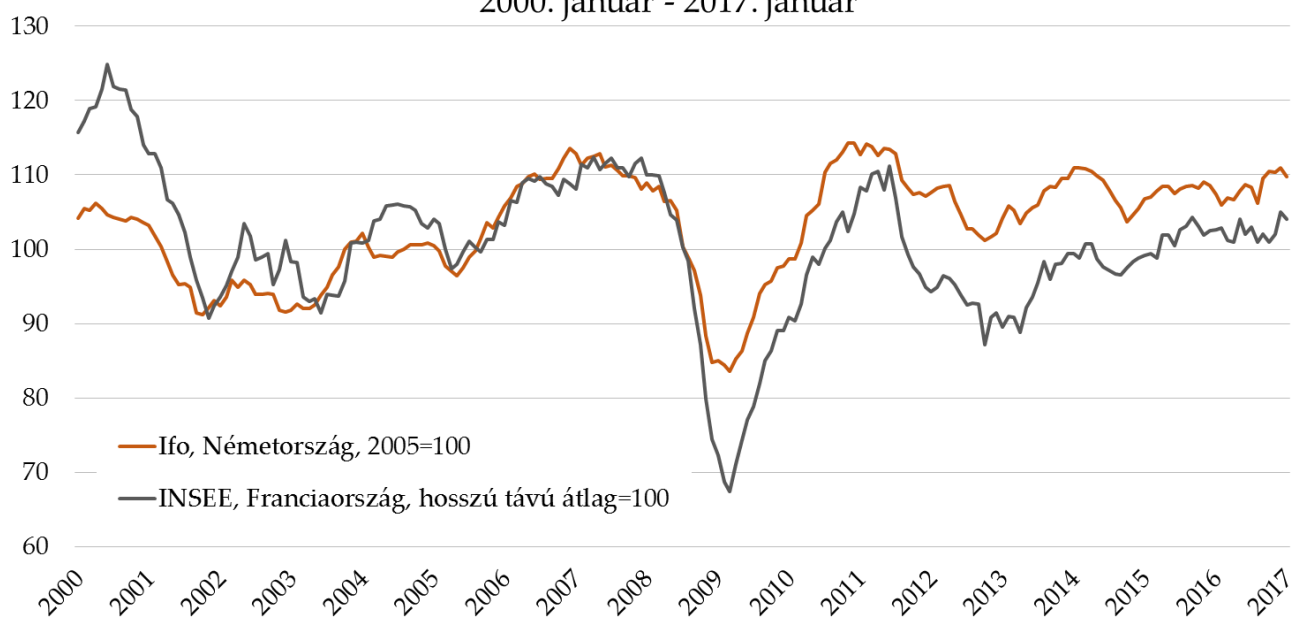
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

A többi adat forrása: <http://worldeconomiccalendar.com>

A német gazdaság helyzete az előző hónapban tapasztalt emelkedés után kissé romlott januárban. A munkanélküliek aránya a várakozásokkal ellentétben enyhén csökkent. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) nőtt, azonban az IFO üzleti bizalmi indexe a várakozásoknál nagyobb mértékben esett. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi index 1 pontot esett januárban. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index a várakozásokkal ellentétben csökkent, a munkanélküliségi ráta pedig kis mértékben nőtt. A feldolgozóipari PMI értéke azonban az előzetes becsléseknél jobban teljesített januárban. A kínai beszerzési menedzserindex folytatta az előző hónapokban tapasztalt csökkenést.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2000. január - 2017. január

Forrás: www.cesifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI

1034 Budapest, Bécsi út 120.

Tel: 235-05-84

Fax: 235-07-13

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Hajdu Miklós, elemző, MKIK GVI

Makó Ágnes, vezető kutató, MKIK GVI

Nábelek Fruzsina, elemző, MKIK GVI

Benkő Zsuzsanna, gyakornok, MKIK GVI

Kompaktor Emília

Kutatásvezető:

Tóth István János, tudományos főmunkatárs, MTA KRTK KTI,
ügyvezető, MKIK GVI

e-mail: toth.istvanjanos@rtk.mta.hu

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,

2017. január, Budapest,

2017-02-07